

uit NRC Handelsblad van 16 februari 2021

Wuif adoptie-misstanden niet weg

Rapport Joustra

Laat geadopteerden tevreden zijn met hun redding uit armoede, klinkt het. Zo simpel ligt het niet, waarschuwt Anouk Eigenraam.

Anouk Eigenraam is FD-correspondent in China en schreef het boek *Welkom in adoptieland* (2017).

Het bericht dat minister Dekker voor Rechtsbescherming alle conclusies en adviezen overneemt van de commissie-Joustra en interlandelijke adoptie per direct tijdelijk opschort, heeft in adoptieland een kleine aardbeving teweeggebracht, zowel bij geadopteerden als bij bemiddelingsinstanties, adoptieouders en onderzoekers.

Foto Getty Images

Veel belangenorganisaties van geadopteerden waren sceptisch over de zoveelste commissie die de interlandelijke adoptie onderzoekt. Keer op keer concludeerde zo'n commissie dat sprake was van misstanden, sommige benoemden al in de jaren zestig, zeventig en tachtig signalen van kinderhandel, kidnapping, vervalsing, corruptie. De Pavlov-reactie van politici, adviseurs, vergunninghouders en onderzoekers was dat internationale adoptie toch altijd in het belang van het kind gebeurde en dat er ook heel veel adopties goed zijn verlopen. Het is dus weinig verrassend dat ook Tom Schulpen, emeritus-hoogleraar kindergeneeskunde en voormalig medisch adviseur van adoptieorganisaties, zo reageert [in zijn opiniestuk in NRC](#) (11/2).

Geen structureel onderzoek

Volgens Schulpen wordt vergeten dat de meeste adopties bonafide waren en misstanden niet structureel. Zelfs als dat zo is, is dat dan een reden om malversaties niet aan te pakken? Belangrijker is dat dit nooit structureel is onderzocht, ook internationaal niet. Nederland heeft nooit een register bijgehouden van adoptiekinderen. Het CBS heeft alleen [in een enquête onderzocht](#) hoe tevreden geadopteerden met hun leven zijn. Over het al dan niet illegaal verlopen van adopties bestaan alleen schattingen.

[Lees ook dit interview met René Hoksbergen: 'Het ging te vaak fout met adoptie. Dat weten we al jáären uit onderzoek'](#)

Schulpen voert aan dat de meeste adoptiekinderen blij zijn met hun leven en vraagt zich af of zij nu ongelukkig moeten zijn met hun existentie. Een ridicule vraag. Alsof ongelukkige geadopteerden door aandacht te vragen voor hun zaak andere adoptiekinderen dwingen ongelukkig te zijn. Daarbij, je kunt een bijzonder bevredigend leven leiden, maar dat neemt niet weg dat je ontzettend verdrietig kunt zijn over het feit dat je bijvoorbeeld nooit een vondeling was, maar dat iemand je verkocht heeft. Dat je geboren bent op een babyfarm. Dat je moeder is verteld dat je doodgeboren was, of dat ze haar hele leven naar je gezocht heeft. Dat je adoptieouders zijn voorgelogen. En ga zo maar door.

Schulpen durft nogal met zijn stelling dat geadopteerden maar „moeten accepteren dat veel gegevens niet beschikbaar zijn en dat roots mogelijk nooit gevonden zullen worden” en dat ze blij moeten zijn dat ze „van grote armoede zijn bevrijd”. Het is een ontkenning van het substantiële aantal geadopteerden die helemaal nooit uit armoede zijn geadopteerd, maar bijvoorbeeld wegens een cultureel taboe als ongetrouwd moederschap.

In het rapport wordt de situatie geschetst in landen waaruit geadopteerden kwamen, met oorlogen, hongersnood, culturele taboes, rechteloosheid etc. Dat er misschien redenen

waren om kinderen te adopteren, is nog geen rechtvaardiging voor misstanden en al helemaal niet om die op hun beloop te laten. De armoede heeft bovendien veelal geleid tot ongezonde financiële prikkels. Adoptie werd een vraaggestuurde markt, niet een aanbodgestuurde. Schulpen zegt: „Met de kennis van nu is het gemakkelijk (ver)oordelen.” Klopt niet, het is geen kennis van nu. Het was al decennia eerder bekend dat er systematische misstanden waren.

Triest

Schokkend vind ik het dat een voormalig hoogleraar aanvoert dat er wachtlijsten waren van duizenden ouders en dat het dus „niet vreemd” is dat „mensen uitwegen zochten” en hun toevlucht namen tot corrupte ambtenaren. En tot mijn grote verbazing schrijft hij dat hij zelf als kinder- en tropenarts constateerde dat van Chinese adoptiekinderen de vaccinatiegegevens vaak niet klopten, en daarover rapporteerde in *The Lancet*. Bravo. Heeft hij er ook aan gedacht het ministerie en adoptieouders te waarschuwen? Schulpen eist excuus van de Commissie aan de bemiddelaars en geschoffeerde adoptieouders. Pathetisch en onzinnig. De commissie neemt immers nauwelijks adoptieouders op de korrel. Die wisten in meerderheid weinig van malafide praktijken. Hij komt met zijn pleidooi over als iemand die heel hard probeert om zijn eigen rol als oud-adviseur van adoptieorganisaties te vergoelijken. Het is triest dat iemand van zijn statuut niet in staat is om boven zichzelf uit te stijgen en het grote plaatje te overzien. *Correctie (18/2): In een eerdere versie van dit stuk werd onzorgvuldig uit het opiniestuk van Tom Schulpen geciteerd. Hij schreef niet dat geadopteerden maar „moeten accepteren dat veel gegevens wellicht nooit gevonden zullen worden”. En hij schreef niet dat het „logisch” was dat mensen hun toevlucht zochten „tot corruptie”. Die passages zijn hierboven aangepast.*

Een versie van dit artikel verscheen ook in [NRC Handelsblad van 17 februari 2021](#)